

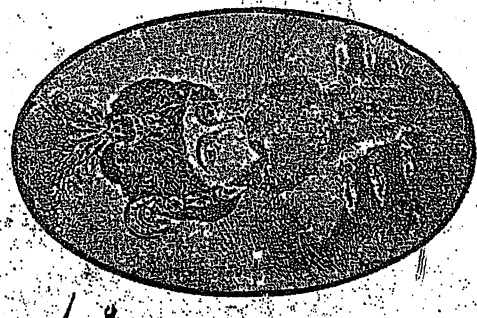
علی

تاریخ عثمانی انجمنی اعضاستندن

صوفی اللہ علی

تاریخ عثمانینک کوستردیکی ال بیوک سیازدن بری

علی

صاحب و ناسری : قناعت کیتخانہ سی صاحبی

الیس

دوسمادت — قناعت مطبعہ سی

۱۳۲۷

برابرجہ کلن بر طاقم دالقاوقلر ایسہ صدر اعظمک بادشاہہ عقل اوکر دیرجہسنہ واقع اولان معروضلاتندن « اساتدن ! » باشقہ بر شی اولدینغی بیسانہ قالمشدر و او تذکرہ نک حکمنی عقیم بر اقمشدر ایدی .

حالبو کہ : اردونک استانبولہ دخولندہ او جاقلی آیقلا نوب دیوان یولندہ ایکی ساعت قدر سلطان سلیمی آت اوزرندہ توقیف ایتمکہ برابر وزیرانی دخی تحقیرہ اجتسار ایلمشدر [۱] و نہایت حضورہ جلب ایدیلن تخت اوزرینہ جلوس بیوریلہ جقدر . بالجہہ اعیان و بندکان پایہ سریر سلطنتہ یوز سورہ جقدر . قول طاققہ سی قانون قدیم و جہاہہ انعام و ترقیلرینی لسان شہاہانہ لردن ایشتملری ارزہ لرنده مقرر اولمگہ بونلرک ہپسی ویرلسون ، مہبولدر دیہ ارادہ بیورلسون . بالخصوص یکچیری طاققہ سی ال فالیدروب چاوشاری آل عثمان بادشاہلرینہ ولوجاقدن کچن یولدا شلرینہ دعا ایلیوب جہلہ طرفندن آئین دینلمسی عادات قدیمہ لرندن اولمگہ بوکا مساعده ایلمسون ، بعدہ جنازہ نمازی قیلنسون . فرداسی کونہہ ازکان دوان تہنیہ ساطقت معرضندہ سریر غزتہ تکرار یوز سوردر کارندہ خلعتلر ویرلسون . «

[۱] حتی شو حرکتی کوزن وزیر ثانی بر تو پاشا یکچیریلہ « یکینلر بو حرکتکیز یاقیشمسزدر » دیمی اوزرینہ یکچیریلر اوزرینہ هجوم ایلہ دشنامہ باشلا دقلری کی اچلرندن بری دخی آئی بر ضربہ ایلہ اندن اشاغی یووا اولامشدر . بر قسسی دہ قیودان دریایی ضرب ایلمشدر .

حاصل اولدی ایسده [۱] بر قاج ساعت صوکره پادشاهک حلول اجل موعودیه اوراده وقوع ارتحالی صوقوللیک نشوه سنی تحقیق ایلهدی. [۲۱ صفر ۹۷۴] مع هذا: — بالاده دخی بالناسبه عرض ایلدلیکی

اوزره — پاشا عسکرک شوتی خللدار ایتمک وبر قنالق وقوعه میدان ویرمامک ایچون پادشاهک وفاتی سلیم ئاینک ورودینه قدر عسکردن کتم ایش و او صروده وزیر ثانی بر تو پاشا طرفدن (جیولا) قلمه سنک فتحی خبری دخی عسکره بشیر و اعلان ایله شوق و سترور لری آرتیرمیشدر.

سیکتوراده قانونینک وفاتی اوزرینه اردوگاهه کن (سلطان سلیم ثانی) نک بندگانه ویکیکچر بلره اقرشی یاه جتی معاملاتی ووبابده اجرایی مهتضی مراسمی صوقوللی بر عرض تذکره سیاه پادشاه نوجاهه سیله برمش ایلهدی [۲] سلیم ئاینک اطرافنی آلان و ایالتدن [۱۱] اختیارانی حسیبیه بو دفعه قانونی سلطان سلیمان

عربه ایچیزه اولدیتی حلاله سفره عزیت ایلمیشدر.

[۲] بو عرض تذکره سنک مالی شو ایلهدی: « حازه

ایله اردو بلوراده مواصت ایله گده نصب اولسه جتی اوتاغ هاپون اوکنده جنتیمکانک بو سفره برابر کتیرمش اولدیتی

مدخل

شرق ایله غرب آره سنده صفحات تاریخیجه بیوک بیوک فرقلر ، تضادل واردر .

خورشید حیات ؛ ایلاک اول شرقک آفاق اسرار انکیزندن طوغیور ؛

تاریخ ؛ انسانی شرق ایله طایفه باشلیور ؛

بری مدنیت ؛ غبرای مشرق مهبط اولی اخذ ایلیور ؛

ید قدرت ؛ مزین ، مشمش عصر لوله آسیانک سر ابتهاجی تنویح ایلیور ؛

سلطنت مطلقه ؛ ایلاک نشان فیضی شرقک سینئه کفایتته طاغیور ؛

الحاصل ؛ قرون اولاده ، قرون و سطلاده هپ

برنجیاک ، پارلاق ، حاکیت شرقده ... قرون اخزانک مبدئ ایسه کویا — که آفتاب ترقیاتک نقطه زوال ،

داڑھ نصف النہاری ایس کی اودورلردن اعتباراً طیوف معرفت و مدنیت بیوک برزاویہ انحراف ایله ، آسیانک ، افریقانک حار ، براق ، لاجوردی سہاسنندہ - شمس عصر کبی - صولغون برمنوریت براقہرق ، ہلہ عربستانہ ، تورکستانہ صوک اضواء وداعنی ترک ایدرک کچور . ارتق صبح انقلاب ایچندہ بولنان غربک میادین اقبال واستعدادینہ عموماً اینور ، اورالری تنورہ باشلاپور .

نہایت شوصوک عصرلردہ آثار اغتراب شرقک چیال شافہقہسنندہ ، صحاری خضر اسنندہ تماملہ کندینی کوستریور ، ظلال جہالت و عطالت آسیانک ، افریقانک ہر گوشہسنی احاطہ ایلیور .

اوت ؛ قرون اولادہ یونان ، قرون وسطانک ادوار اولیہسنندہ روم مدنیتلری اشہ زیر بروز اولیورسہدہ یونانستان ؛ شرق ایله غربک فصل مشترکی اولوق اعتباریلہ اکا عائد مدنیت دخی ماخذی اولان شرق مدنیات متسلسلسہسنندن عد اولمنغہ سزا وروما مدنیتنک اک شعشعلی تجلیاتی ایسہ ینہ اقالیم شرقیہدہ رومادار . غربی طایبق ، غربک آثار حیات ومدنیاتی

سیم وزر اوانیدن بر خلیسی ضربخانہہ کوندیرلہرک سکدہ تحویل ومصارف سفریہ تہون وتأمین اولندی . بونک اوزرینہ استانبولہ وزرادن اسکندر پاشا قائمقام براغیہرق سلطان سلیمانی مهم بر اردو ایله یولہ چتقاردی [۱] کندیسیدہ باش قوماندانلق [سر عسکرک] وظیفہسیلہ بوختشم اردویہ التحاق اییدی . [۱۱-اشوال سنہ ۹۷۳ . [۲]

صدر اعظم محمد پاشا موکب ہایوندن داغا برقوناق ایلرودہ بولنہرق یوللری تسویہ ایتدیرددی . لکن اردو (اکری) یہ کتشدن اول (سیکتوار) دہ کی مجارلر طرفدن برچورمہ حرکتہ تشبث ایدلیدی خبر آلمسی اوزرینہ ہمان دوغریچہ بورایہ واریلوب شدتلی بر محاضره ودوام ایدن قانلی بر قاچ محاربہ اوزرینہ قلعلہک فتحخہ موفقت

[۱] سیکتوار محاصرہسنندہ عثمانی عسکرینک مقداری کلیتی ایدی . بالکوز محاصرہہ دوام اولمیدن کوچ کون اول روم ایلی بکاربکی میتیہ کلن عسکرک عددی (۹۰۰۰۰) اولوب بولرلہ برابر (۳۰۰) پارہدہ طوب وزردی . [۲] بوسفر فانونی سلطان سلیمانک اون اوچنچی سفری ایدی . اسفار سلیمانی شونلردر : باغزاد ، ردوس ، مهاج ، ویانہ ، افلاق ، بغداد ، قوزقو ، بودیس ، غران ، تبریز وچجوان ، سیکتوار .

قدر پای تختند آبرلدیفنک واردو به التحاق ایتدیکنک
امالی کورولامش و بوحال آوستریا به قارشی برعجز صورتند
تلق ایدلکلیده بولمش اولدیفندن همه حال پادشاهی
سفره چیقارمق و جبارستانده اولوب شمدی به قدر فتح
اولنه میان اگری [Prin] قلمهسی بوضورتاه تسخیر
ایدنه بیلمک ایجاب ایدییوردی .
بو مسئلهی صوقوالی تحریراً و شفاهاً سلطان
سلما نه بر ایگی گره ایسا صورتیه بیلدیردی ایسه ده
پادشاهک مجالسزانی و سرای منتسبلنک مذاخلات
خفیهسی پاشنک مقصدنی عقیم بر اقصشدی . بر کون
صوقوالی حضور شاهانه به کیردی . اولانجه طلاقیه
نامزاج اولان قانونیده سفر ایچون بر شوق و خواهش
اوباندیردی . آنی بر ایگی کون ایچنده سفر بر حاله
قویدی .

سرای ارکانی بوبله اوزون بر سسفرک استازام
ایدنجهکی مصارفی تأمینه خزینه دولنک مساعدهسی
اولدیفنی موضوع بحث ایلدیلر ایسه ده صوقوالی بواکه
بر چاره بولدی . ینه مؤثر سوزولریله ذات شاهانه نیک صرف
حیثی تحریک ایلدی . بالتحه سرای هایونده بوزان

برمقیاس صحیح ایله اولجه بیلمک ایچون قرون اخیری ؛
واس تاریخ اعتبار ایدلی در .
فی الحقیقه : قرون مذکورنک کشادیه شرقده ،
اقوام شرقیده براخطاط تدریجی یوز کوسستریور ،
قوای اتحاد و استعداد تحله اوضایور . دایه دهور
واعصارک آغوش غفلت پرونده بر حیات مدید مسکنانه
پاشایان اقوام ضریبه یواش یواش اویانیور ، پستان فعالیت
ومساعی به صاریلیور ، اوزمان ایچنده نشوونا بولیور ،
نهایت - هر دولو استعداد ترقیاتی حائر - بر دلقانی
اولدیفنی حاله ساحه انقلاب ومدینه آتیلیور . اختیار
شرق ایسه ؛ ارتق بودیقانینک پیش جلالنده لوزان
و کیزان !

عجبا ایچون ؟

شونک ایچون - که : قرون وسطانک صوک دورده لنده
بزر آفت مدهشته اجتماعیه اوله رق بر برنی . متعاقباً ظهور
ایدن جنکیزلرک ، هلاکولرک ، پورنلکرک - شداند
وتأثیراتی غیر قابل تصور و تصور اولان - ساحه امکان
اوزونده یاقدقلمی کانون مظالم شرک کتبخانه صرفاتی ،
بازار ثروت و ساماتی رماد هیچی به قاب ایتیش ، قره قوم

صحر الرندن (دارده نل) معبرینه قدر اولان یرلده کی خزانن موجوده مدینت و معرفت ؛ شامک ، بغدادک ، تبریزک ، اصفهانک ، اصفخرک .... انقاض مدهشه انداری آلتنده قالمش ، برر فواره زلال حکمت اولان بیکرله علماققاسندن طاقظفرلر انشا ایدلمش... الحاصل آسیا هان باشدن باشه بریانغین یرینه دویمش اولدینغندن قرون اخرایه مدینت نامنه پک آز بربرراث انتقال ایدیه یلمش ایدی .

حالبوکه : اهل صلیب محاربه لرلنده شرقک مآثر نور ترقیاتی کوره رک چشم اتباهلری آچیلغمه باشلیان غریبلر قدرت فاطره نک باشقه درلو فیوض تصادفونه مظهر اولمشلر ایدی :

استانبولک عثمانیلر طرفندن فتحی سببیه برچوق علمانک غریبه هجرتی ، امریقانک تصادفی اوله رق کشفی ، باروتک ینه برائر تصادف اولوق اوزره ایجابدی ، انکیزیسون جنایتلرینک خلق دائرة صبروتحمل خارجنه چیقارمسی ، حکومات روحانیه نک حکومات جسمانیه اوزرلنده کی شدائد و تاثراتی ، خلاصه تضییقات مادیه

تاریخیه ایله ثابتدر . بویکون بر محاربه ظهورلنده بر قاج یوز بیک عسکری بر قاج سنه لر اجاشه و اداره یه کافی بر بر درجده ایمش .

*
**

رابعاً : صوقوللی خطابت پرور اولمغه برابر امور اداره دولته مقدر و پادشادهلری ایستدیک کی اداره یه قادر ایدی . بر حکومت ادمنده بولمسی لازمکلان اوصافک کافه سندن نصیه دارکال اولان صوقوللینک سوزلرنده : حقیقه مهم بر قوه تسخیره ، نظرلنده شدتلی بر نفوذ و تأثیر وار ایدی .

پادشاهلره شفاهاً نه تکلیف ایتمسه ترویج ، مجلسده هانکی مسالیهی موضوع بحث ایلمسه قوه نطقیه و منطقیه سیله فکرینی قبول ایتدیرر ایدی . حتی ۹۷۲ده ایلاک صدر اعظم اولدیننی زمان برنجی ایلی بر یر قانی اولان قانونی سلطان سلیمان سفره چیقارمق اولدی . ۶۹۰ تاریخندن بری سفره چیقارمق وسن شیخوخته واصل اولمش اولان قانونی سلطان سلیمان فی الحال بی مجال واستراحتیه محتاج ومیال ایدی . حالبوکه ؛ شمندی یه قدر هیچ بر عثمانلی پادشاهنک اون اوج سنه